

Forshaga 2021-11-26

Svar på interpellation avseende säkerhet och trygghetsarbete i kommunen

Dnr. KF 2021/

Frågor:

1. Hur fungerar samarbetet mellan polis, räddningstjänst och ansvariga kommunala förvaltningar?
2. Ofta är ungdomar under 18 år inblandade i det som händer. Socialtjänsten har möjligheter att vidta åtgärder - hur fungerar det?
3. Ungdomarnas föräldrar är kanske inte alltid medvetna om vad som händer. Hur kan de få stöd för att situationen för deras barn inte ska spåra ur helt?
4. Hur kan civilsamhället engageras? Fler vuxna på plats i centrala delar av kommunen, t ex genom en nystart av "Pax" där föreningar och enskilda med stöd av kommunen finns på plats - kan det vara en väg?
5. Finns attraktiva alternativ för ungdomarna genom fritidsgårdar och aktiviteter som föreningar med kommunens stöd tar initiativ till?

Svar:

Tack för interpellationen Fredrik Erlandsson (L) i dessa viktiga frågor. Kommunens säkerhetsarbete är övergripande inriktat på att alla som lever, vistas och verkar i Forshaga kommun ska kunna göra det i en så trygg och säker miljö som möjligt. I arbetet deltar många samhällsaktörer och organisationer på olika sätt. Arbetet omfattar allt från brottsförebyggande arbete till inarbetade rutiner för att hantera räddningsinsatser, större kriser och andra oförutsedda händelser. Kommunen jobbar på en bredfront så att alla våra verksamheter samverkar internt och externt, samt följer upp så att trygghet upplevs hos alla invånare. För att kunna uppnå och utveckla dessa olika samverkansområden finns olika forum som kommunen är sammankallande för med fokus på trygghet.

Det går att förebygga brott och för att lyckas behövs engagemang, kunskap och samarbete och här följer några axplock ur verksamheten:

Trygghetsrådet består av representanter från kommunala verksamheter och räddningstjänsten och har som syfte bland annat att minska användandet av alkohol och droger bland ungdomar, ökad trafiksäkerhet och öka den upplevda tryggheten i kommunen

Medborgarlöfte Forshaga Kommun - Polisen, Kommunen har ett avtal om att samverka med Polisen för att minska brottsligheten och öka tryggheten. Forshaga Kommun har en hög trygghetsfaktor och det är angeläget att detta fortsätter och att samverkan stöder det på olika sätt.

Forshaga kommun har tillsammans med Polisen genomfört invånardialog för att få in synpunkter på hur trygghet kan ökas och brottslighet minskas. Synpunkterna tillsammans med andra tillgängliga datakällor har bildat underlag till medborgarlöfte 2020-2022 som kommunen och polisen tagit fram. Medborgarlöftet är en del av Polismyndighetens styrmodell. Det är lokalpolisområde Karlstad (LPO Karlstad) som lovar att genomföra och kommunicera genomförda åtgärder.

Den sammanvägda bilden av de problemområden som finns i Forshaga kommun är: 1. Narkotika- och alkoholrelaterad brottslighet. 2. Stölder och inbrott. 3. Trafikbrott. Dessa tre områden har gemensamma beröringspunkter. LPO Karlstad och Forshaga kommun är inriktade på att arbetet riktas mot narkotika- och alkoholrelaterad brottslighet bland ungdomar och unga vuxna. Exempel på åtgärder är informationsutbyte och samverkan i insatser mot ungdomar och unga vuxna, riktade informationskampanjer, fotpatrullera med uniformerad personal på utvalda platser och tidpunkter, genomföra direkt insats mot försäljning av alkohol och narkotika inriktat mot ungdomar och unga vuxna, genomföra minst en trafikkontroll/vecka i kommunen, erbjuda samtliga högstadieskolor besök och information om brottsförebyggande åtgärder, alkohol och narkotika.

Forshaga kommun genomför riktade informationskampanjer genom ANDT-arbetet, erbjuder och informerar om kostnadsfri rådgivning kring alkohol, droger och spelmissbruk. Kommunen kompetensutvecklar personal för att tidigt upptäcka missbruk och kunna sätta in tidiga åtgärder och vi erbjuder allmänheten föreläsningar om alkohol och narkotika. Kommunen erbjuder ungdomar mötesplatser och aktiviteter under lov och helger, som vi vet är en mer kritisk tid.

Låt mig därför understryka att kommunen bedriver ett intensivt arbete med att bekämpa det som kan få våra unga att hamna på fel väg. En tillgänglig polis, ett starkt rättssystem, ett gott samarbete mellan berörda aktörer samt en ändamålsenlig lagstiftning är viktiga utgångspunkter för att minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället. Polismyndigheten har aldrig tidigare haft fler anställda än nu, och vi får i Värmland snart ett 50-tal nya under de närmaste åren, detta kommer att göra skillnad.

Brottens orsaker måste bekämpas genom proaktiva åtgärder. Ett sätt är att hindra att barn och unga dras in i kriminella miljöer. Det är därför angeläget att kommunen bedriver ett effektivt brottsförebyggande arbete. Staten och SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) diskuterar formerna för att införa ett lagstadgat ansvar för kommunerna att bedriva brottsförebyggande arbete med motsvarande kompensationspeng enligt finansieringsprincipen.

Samarbetet totalt sett fungerar bra och kan utvecklas, ett gott initiativ är exempelvis den mobila buss som bemannas av bl.a vår kommunpolis och andra kollegor. Bussen finns tillgänglig i Forshaga och Deje. I förra veckan träffade kommunen polisen i Polishuset i Karlstad och vår kommun sticker absolut inte ut i brottsstatistiken. Man är från Myndighetens sida glad att det är en snabbare hantering av lagföring. Bland brottsligheten finns våld i nära relation, och ofta mäns våld mot kvinnor. Vi kan alla förstå under vilka förutsättningar som barn kan växa upp i när våldet finns innanför hemmets väggar. Här har vi alla vuxna ett ansvar att anmäla brott eller misstanke om att barn far illa till vår socialtjänst. Om vi får in orosanmälningar kan vi agera. Dock är avståndet på problematiken som föranleder frivilliga insatser respektive tvångsåtgärder stort. Det är viktigt att kunna motivera ungdomar och deras föräldrar att ta emot frivilligt stöd för att det inte ska behöva gå alltför illa innan man kan vidta tvångsåtgärder.

Svaret på fråga 1 är att vi har ett bra samarbete mellan varandra.

När det gäller fråga 2 och 3 så beskriver jag hur Kommunen arbetar med frågorna. Alla som är föräldrar vet att det är ett stort ansvar och mycket arbete. Ibland kan det vara som så att trots alla mödor så kan det bli fel. Små barn överlever inte utan nära omsorg från oss vuxna. Även större barn behöver en god omsorg av sina föräldrar för att må bra och utvecklas väl kroppsligt, socialt och känslomässigt.

När föräldrarna brister i sin omsorg måste andra vuxna ingripa, både för att hjälpa och skydda barnet, men också för att ge föräldern stöd i sin förmåga att vara förälder åt sitt barn. Kommunen har tillsammans med andra aktörer som exempelvis Region Värmland många stödåtgärder. Föräldrar kan ansöka om stöd hjälp i föräldraskapsfrågor hos individ och familjeomsorgen. Frågorna är ofta kopplade till att familjen har svårt för att prata med varandra och vill ta sig ur låsta positioner och då har vi inrättat möjligheten att kontakta Familjerådgivningen.

Om behov av stöd och hjälp från socialtjänsten finns kan den enskilde vända sig till kommunens enhet för barn och familj. Det kan till exempel handla om problem i familjerelationer, oro för barn, risk- och missbruk med mera. Kommunens föräldrastöd och öppenvård erbjuder råd och stöd till förälder, ungdom eller hela familjen. Kommunen har också familjebehandling som är en insats som är beslutad från socialtjänsten. Familjebehandling består oftast av hembesök och samtal i hemmet och är individuellt anpassat.

Kommunen kan ge hjälp och stöd men även förmedla kontakter så att varje enskild får den hjälp som är rätt för varje individ. Ett bekymmer i detta är att Region Värmlands resurser för Barn och ungas Psykiska ohälsa har varit en utmaning, med resultatet i växande köbildning och svårigheter att nå rätt behandlingsinsatser i rätt tid.

Ett sätt som vi arbetar med frågan är via Första linjen som är en mottagning för barn och unga i åldern 6-20 år, deras föräldrar och närstående. Till första linjen kan barn och unga vända sig med frågor om man är deppig, nedstämd och mår dåligt, känner sig orolig eller rastlös, har svårt att koncentrera sig, ofta hamnar i bråk med kompisar eller föräldrar, skadar sig själv, är eller har varit utsatt för våld, är orolig för hur man använder alkohol eller droger, ofta hamnar i bråk med sitt barn, känner oro för barnet eller bara behöver någon att prata med.

Familjecentrum är ett annat exempel på hur kommunen jobbar för att främja god utveckling och hälsa hos barn och föräldrar som skall skapa goda förutsättningar för barns framtid.

Familjecentrum sköts av Forshaga kommun och Region Värmland i samverkan.

I Familjecentrum finns många olika verksamheter under ett och samma tak som

barnmorskemottagning, barnhälsovård, kurator med familjestödsfunktion, öppen förskola 0-6 år och babycafé 0-1 år. I Familjecentrum samverkar olika personalkategorier för att erbjuda vård och stöd för barns fysiska och psykiska utveckling och hälsa.

Ibland behöver barnet tas om hand och kan då bli familjehemsplacerat. En familjehemsplacering kan vara allt från några månader till en uppväxtplacering. Målet från socialtjänsten är att barn ska kunna flytta hem till föräldrarna igen men det går inte alltid, av olika anledningar. Det finns andra typer av möjligheter som exempelvis jourhem, kontaktfamilj, kontaktperson eller umgängesstöd.

Ungefär var femte person i åldern (16-84 år) uppger att de under 2020 utsattes för någon eller några av de brottstyper som i sammantaget kallas brott mot enskild person: misshandel, hot, sexualbrott, personrån, fickstöld, försäljningsbedrägeri, kort-/kredit-bedrägeri eller nätkränkning. Det är en minskning mot föregående år. Det man ändå kan utläsa är att den självrapporterade utsattheten är generellt störst i de yngre åldersgrupperna, och minskar med äldre åldersgrupper. Min slutsats av det är att det krävs mer jämlikhetspolitik som jämnar ut förutsättningarna för att minska brottsligheten.

Kommunen omvärlds bevakar dock frågan och tar del av de nationella analyser som görs på området. Det finns anledning att anta att de någorlunda speglar de förhållanden som råder lokalt och på så sätt ge en bild av situationen för vår kommun.

Kommunen har avtal med ett säkerhetsbolag för regelbunden patrullering i kommunen. Avtalet styr patrulleringen till sårbara platser/anläggningar eller platser som har andra intressen hos kommunen. Avtalet medger att kommunen snabbt vid behov kan utöka patrulleringen. Aktuella väktare utvecklar en relation både med verksamheten och de medborgare som man i olika sammanhang möter frekvent. Beställning och avvägningar görs via Räddningstjänstförbundet och Säkerhetsavdelningen.

Kommunen undersöker också behov och möjlighet att utöka väktarverksamheten, och vi har även gjort det under begränsade tidsperioder, när och där behov uppstår. Det finns dock utvecklingspotential gällande analyser av hur företagen påverkas av brott, och av oron att utsättas för brott. Ur ett trygghetsperspektiv är företagen också en viktig del i den offentliga miljön eftersom de med sin närvaro kan påverka känslan av trygghet hos människor. Därutöver kan företag också själva bidra till att minska brottsligheten genom att ta aktiv del i det lokala brottsförebyggande arbetet.

När det gäller fråga 4 och 5 så gör kommunen en hel del åtgärder. Vår ungdomsenhet i Kultur & fritid har fältande och uppsökande verksamhet och vi startar i December vår nya ungdomsgård eller s.k Hubb eller hängställe i de lokaler som kommunen hyr av Folkets Hus i Forshaga. Självklart hoppas vi på många ungdomar där. I Deje finns redan en verksamhet på plats. Integrationsenheten samverkar med kultur och fritid med resurser som fältar och delarbetar på fritidsgårdarna.

Det som också påverkar positivt är om fler vuxna rör sig ute i våra samhällen. Ibland har vi starkt föräldraengagemang och initiativ till vuxenvandring vilket naturligtvis är bra. Ju fler vi är som hjälper till desto bättre blir det. Men det är ingen lätt uppgift och uppfinningsrikedomen när det gäller bus utvecklas tyvärr också. Det senaste är narkotikapreparerade gummigodisbjörnar. De ser på ytan, och i riktiga påsar ut som godis, men de är fyllda av knark och är ofta livsfarliga då blandningarna varierar stort.

Vi samarbetar med Forshaga Akademin och deras gymnasieskola och med Kommunens idrotts, kultur och fritidsföreningar, frivilligorganisationer och ideella människor som gör ett stort och nyttigt arbete för kommunen och våra invånare.

Pax-projektet, som startade upp i 2003 samordnat via kommunen bestod av frivilliga kommuninvånare som på nätterna körde omkring, i en bil som kommunen tillhandahöll, och försökte förhindra skadegörelse, stölder och annat som stör och förstör i kommunen. Pax bevakade bland annat skolor, förskolor och industriområden. Projektet fungerade väl under ett antal år, men det blev svårare och svårare att få frivilliga att ställa upp, och tyvärr så lades projektet ner då det ej fanns grund att ha kvar det i sin dåvarande form. Även om inte projektet finns kvar så görs mycket gott av den vuxennärvaro som finns bland de invånare som rör sig i kommunen. Självklart välkomnar vi än mer engagemang i frågan, och kommunen är beredd att hjälpa till i dessa frågor.

Ofta framhålls vårt framgångsrika arbete i den s.k upptäckargruppen. Här diskuteras faktiska incidenter, oro och planer för att bidra till trygghet och en positiv utveckling. Verksamheten är organiserad via en styrgrupp som består av representanter från Kommun teknik, Skola, Kultur och fritid, Lärande och Arbete samt leds av Säkerhetskoordinator och Räddningstjänsten. Verksamheten är förebyggande och arbetar enligt metoden EST - Effektiv samverkan för trygghet. Här kartläggs och sammanställs den geografiska kartbilden av vad som sker här och nu i kommunen.

Upptäckargruppen arbetar för att hitta och utföra samverkan med fokus på barn och ungdomars trygghet och hur vi på bästa sätt skall säkerställa mötesplatser och individer utifrån trygghet. Här koordinerar man vem som gör vad och träffas frekvent med representanter från kommunens högstadieskolor, gymnasieskola, kultur och fritid, LAN, FABO, Polis och Räddningstjänst.

Men stöd av ovan anser jag därmed interpellationen besvarad

Per Lawén
Kommunstyrelsens ordförande (S)